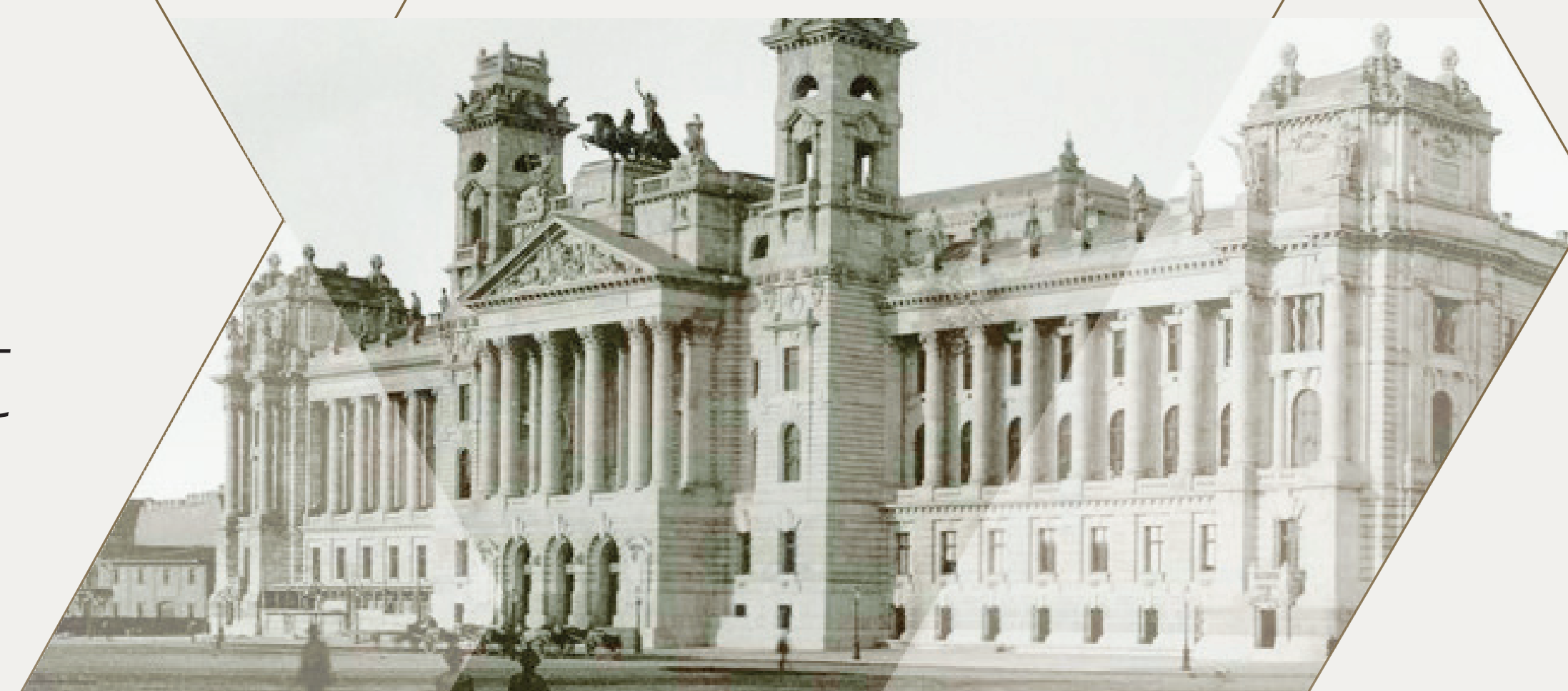

„Az emlékezés erejével...”

Bíróságtörténeti kiállítás- és konferencia-körút

2018-2019

DEBRECENI TÖRVÉNYSZÉK

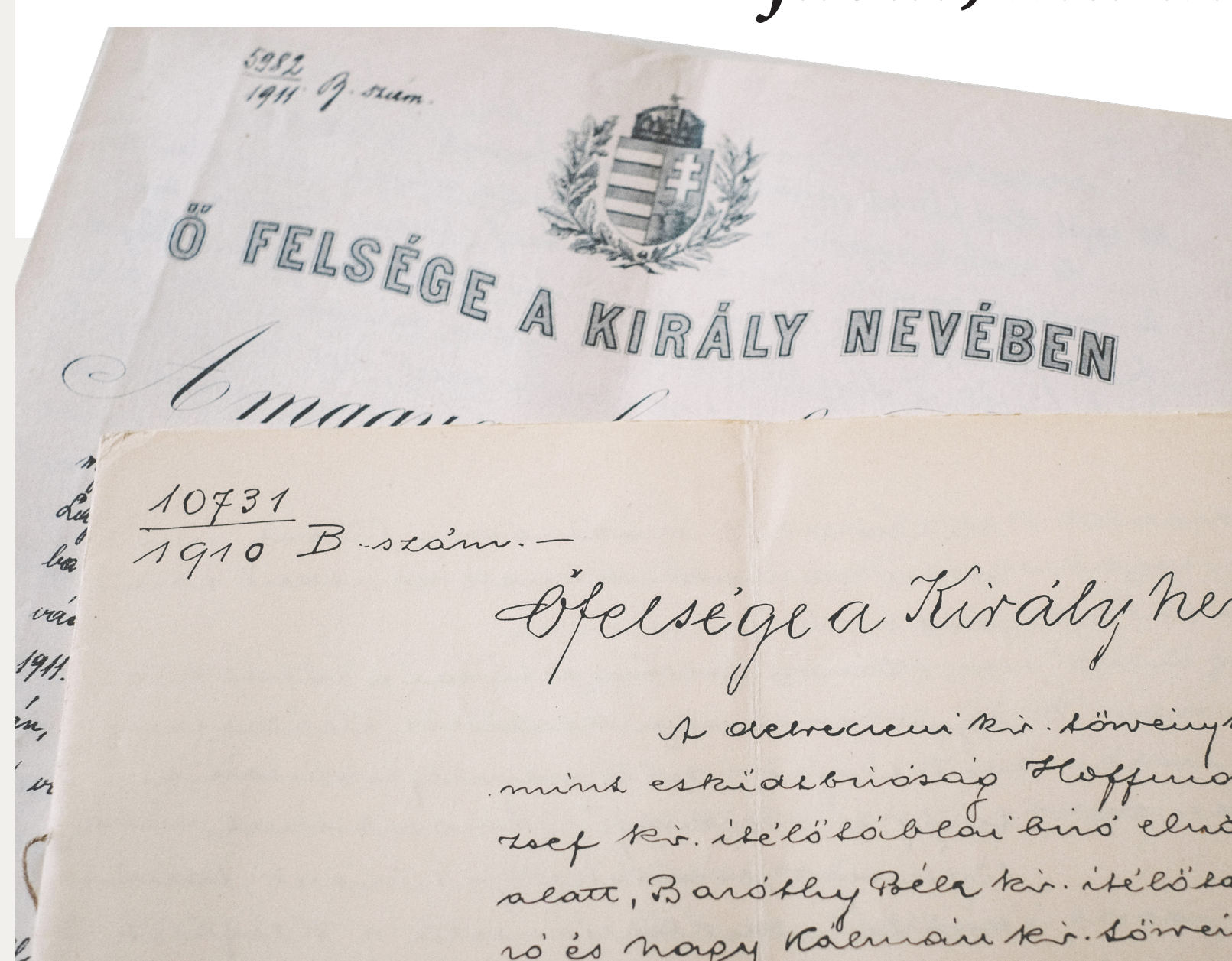
A Debreceni Törvényszék rövid története

„Legyen ez épület mindenkoron az igazságszolgáltatás faktorainak valódi otthona, a bírói kar továbbfejlődésének, erősödésének alapköve. Legyen ez épület valódi temploma az igazságnak, melynek oltáránál az igazságszolgáltatás felkent papjai munkálkodván az egyesek javát, munkálják a magyar haza javát, boldogságát is.”

(Igyártó Sándor, 1895. október 13.)

Igyártó Sándor
törvényszéki elnök

A Debreceni Királyi Törvényszék elsőfolyamodású bíróságifórumként, az 1871. évi XXXI. törvénycikk nyomán jött létre. A törvényszék területén 1872. január

1-én négy királyi járásbíróság kezdte meg a működését: a debreceni, szoboszlói, derecskei, és a székelyhídi. 1875-ben a Debreceni Királyi Törvényszék területe tovább gyarapodott, hozzákapcsolták a megszüntetett Hajdúböszörményi Királyi Törvényszék területét, és az illetékességébe tartozó Hajdúböszörményi és Hajdúnánási Járásbíróságot. A Püspökladányi Járásbíróságot az 1876-os megyerendezést követően, a Berettyóújfalui Járásbíróságot pedig 1920-ban, a trianoni békeszerződés aláírása után csatolták a Debreceni Királyi Törvényszék illetékességi területéhez.

Püspökladányi Járásbíróság

Berettyóújfalui Járásbíróság

Hajdúböszörményi Járásbíróság

Hajdúnánási Járásbíróság

Hajdúszoboszlói Járásbíróság

Ferenc József király 1871. szeptember 18-án a törvényszék első elnökének, Sárváry Ferenc debreceni vegyes bírósági elnököt nevezte ki, aki 1879-ben bekövetkezett haláláig töltötte be az elnöki tisztséget.

A Bek-Dégenfeld-Tisza palota

A Debreceni Királyi Törvényszék a járásbíróssággal és az ügyességgel együtt, 1872-ben a Piac utcán, a Városháza melletti Bek-Dégenfeld-Tisza palotában kezdte meg a működését. A század utolsó évtizedében egyre sürgetőbb igény mutatkozott egy saját, korszerűen berendezett hajlékra. Az új bírósági épület számára az ún. dohányabáldó telkét jelölték ki, amely korábban a ferences rendi szerzetesek kolostorának adott otthont.

Wágner Gyula
budapesti műépítész

A törvénykezési és fogházépület az akkori Deák Ferenc és Gyár utca sarkán, Wágner Gyula budapesti műépítész terve alapján, a Gregersen G. és fiai cég kivitelezésében épült fel. A 161 helyiséget magába foglaló, impozáns Törvényszéki Palota ünnepélyes felavatására 1895. október 13-án került sor. Igyártó Sándor törvényszéki elnök a következő ünnepi szónoklatot intézte a bírói karhoz: „Legyenek üdvözölve Önök, legyenek üdvözölve a Debreceni Királyi Járásbíróság és királyi ügyesség tagjai e házban, Isten áldása legyen e házban, Isten áldása legyen ebben az Önök munkáin! Az itt elhangzó határozatok szolgáljanak az igazságot kereső felek érdekeinek megvédésére, a bírói kar becsületére, a Haza üdvére!”

Debrecen városát 1944-ben több súlyos légitámadás érte. A június 2-i és a szeptember 1-i szőnyegbombázások következtében a Törvényszéki Palota Deák Ferenc utcai főhomlokzata és a Fogház épülete hatalmas károkat szenvedett, a bírósági székház kétharmada megrongálódott.

Debreceni Királyi Törvényszék és Iparkamara

A Törvényszéki Palota főhomlokzatának romjai

A Debreceni Törvényszék Széchenyi utcai székháza

A Debreceni Törvényszék jelenleg a Debreceni Királyi Ítéltábla egykori székházában a Széchenyi utca 9. szám alatt működik.

Készítette: **Dr. Kovács Ilona** főlevéltáros,
MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltára
Fotó: **Batta Gergő**
Kovács Gábor, Országos Bírósági Hivatal

ORSZÁGOS
BÍRÓSÁGI HIVATAL

DEBRECENI
TÖRVÉNYSZÉK